

KORONAVIRUKSEN VAIKUTUS HAILUODON  
YRITYKSIIN

Ruuskanen Olga

Opinnäytetyö  
Restonomikoulutus  
Restonomi (AMK)

2020

Restonomikoulutus  
Restonomi (AMK)

---

<b>Tekijä</b>	Olga Ruuskanen	Vuosi	2020
<b>Ohjaaja</b>	Matti Liimatta		
<b>Toimeksiantaja</b>	Hailuodon kunta		
<b>Työn nimi</b>	Koronaviruksen vaikutus Hailuodon yrityksiin.		
<b>Sivu- ja liitesivumäärä</b>	30 + 1		

---

Tämän opinnäytetyön aiheena on joulukuussa 2019 löydetty uusi koronavirus, covid-19. jota puhekielessä kutsutaan koronavirukseksi tai lyhyemmin pelkäämään koronaksi. Korona aiheutti maailman pysähtymisen lähes maailmanlaajuisesti ja kaikkialla maailmalla tehtiin erilaisia toimenpiteitä viruksen pysäyttämiseksi tai hidastamiseksi. Ihmisiä laitettiin tiukkaan kotikaranteenin, palveluita ja tehtaita suljettiin sekä kouluja ja julkisia paikkoja laitettiin kiinni. Vastaavanlaisen pandemian aiheutti viimeksi Espanjan tauti 1918.

Opinnäytetyö on tehty yhteistyössä Hailuodon kunnan kanssa. Kyselyyn vastasi 5 hailuotolaista yritystä. Kyselyn avulla selvitettiin koronaviruksen vaikutuksia Hailuodon yrityksiin. Kyselyssä selvisi, että koronavirus vaikutti lähes ainoastaan negatiivisesti yhteistyöyrityksiin. Positiivisia vaikutuksia yritykset kokivat vain kesämatkailun lisääntymisestä, jolloin myyntiä kesällä oli enemmän verrattuna vuoteen 2019.

Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää yhteistyöyritysten näkökulmasta, miten koronavirus on vaikuttanut ja mitkä tekijät siinä vaikuttavat yritysten toimintaan sekä onko koronaviruksen myötä yritykset saaneet uusia asiakkaita kotimaanmatkailun suosion kasvettua.

Opinnäytetyön tehtävänä on selvittää koronaviruksen vaikutukset Hailuodon yrityksiin sekä saada ajankohtaista tietoa Hailuodon kunnalle ja yrityksille koronatilanteen aiheutuneista muutoksista.

Aineistoa kerättiin käyttäen laadullista menetelmää, joka on puoli strukturoitu kyselylomake sillä, halusin tuoda esiin yritysten omat mielipiteet ja näkökulmat asiaan liittyen vapaa muotoisessa kyselyssä.

Avainsanat

COVID-19, koronavirus, Hailuoto

---

Degree Programme in Hospitality  
Management  
Bachelor of Hospitality Management

---

<b>Author</b>	Olga Ruuskanen	Year	2020
<b>Supervisor</b>	Matti Liimatta		
<b>Commissioned by</b>	Municipality of Hailuoto		
<b>Subject of thesis</b>	Impact of covid-19 to business in Hailuoto.		
<b>Number of pages</b>	30 + 1		

---

The subject of this thesis is the new coronavirus found in December of 2019. which is called coronavirus or, more briefly, only corona. The coronavirus caused the world to stagnate almost globally and various measures were taken around the world to stop or slow down the virus. People were put on a tight home quarantine, services and factories were closed, and schools and public places were closed. Similar pandemic that has last seen was Spanish flu in 1918.

The thesis has been carried out in cooperation with the municipality of Hailuoto. Five companies from Hailuoto responded to the survey. The survey was used to investigate the impact of the coronavirus on Hailuoto's companies. The survey revealed that the coronavirus had almost only a negative impact on cooperation companies. The companies only experienced positive effects from the increase in summer tourism, when sales in the summer were higher than summer 2019.

The purpose of the thesis is to find out from the perspective of cooperation companies how the coronavirus has affected and what factors affect their operations and whether the coronavirus has led to companies gaining new customers as the popularity of domestic tourism has grown.

The thesis is to investigate the effects of the coronavirus on Hailuoto's companies and to obtain up-to-date information on changes caused by the situation in the municipality of Hailuoto and companies.

The data was collected using a qualitative method, which is half a structured questionnaire with it, I wanted to highlight the companies' own opinions and perspectives on the matter in a free-form survey.

Key words

COVID-19, Coronavirus, Hailuoto

## SISÄLLYS

1	JOHDANTO .....	5
2	YHTEISTYÖYRITYKSET .....	6
2.1	Tietoa yhteistyöyrityksistä .....	6
2.2	Hailuodon Panimo .....	6
2.3	Café Kaija .....	7
2.4	Luotsihotelli .....	7
2.5	K-Market Hailuoto .....	7
2.6	Pizzeria grilli-café Farestiina .....	8
3	TIETOPERUSTA .....	9
3.1	Matkailu .....	9
3.2	Hailuoto .....	10
3.3	Hailuodon matkailu .....	11
3.4	Asiakaskäyttäytyminen .....	13
4	COVID-19 .....	15
4.1	Koronavirus .....	15
4.2	Koronavirus Suomessa .....	16
4.3	Koronavirus maailmalla .....	18
4.4	Koronaviruksen vaikutus yrityksiin .....	19
5	KYSELYN KULKU .....	22
5.1	Kyselyn toteutus .....	22
5.2	Yhteenveto kyselyn tuloksista .....	23
6	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA .....	26
	LÄHTEET .....	28
	LIITTEET .....	31

## 1 JOHDANTO

Opinnäytetyön tehtävänä on selvittää koronaviruksen vaikutuksia Hailuodon yrityksiin sekä saada ajankohtaista tietoa Hailuodon kunnalle ja yrityksille koronatilanteen aiheutuneista muutoksista. Työ toteutetaan kyselytutkimuksena Hailuodon yrityksille ja aineistoa on tarkoitus kerätä aiheeseen liittyvistä jo olemassa olevista tutkimuksista, raporteista, selvityksistä, uutisista, haastatteluista ja muista sekundaarisista lähteistä.

Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää yhteistyöyritysten näkökulmasta, miten koronavirus on vaikuttanut ja mitkä tekijät siinä vaikuttavat yritysten toimintaan sekä onko koronaviruksen myötä yritykset saaneet uusia asiakkaita kotimaanmatkailun suosion kasvettua.

Hailuodon kunta kuuluu Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan ja sijaitsee Perämerellä noin 50 kilometrin päässä Oulusta. Saarella käy matkailijoita läpi vuoden, mutta sesonkiaika on parhaillaan heinäkuussa. Hailuodon saari on miljööltään ainutlaatuinen sillä Pohjois-Suomesta ei löydy vastaavanlaista saarimatkailukohdetta. (Hailuoto 2020a.) Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Hailuodon kunta ja opinnäytetyö toteutetaan vuoden 2020 loppupuolella.

Opinnäytetyön tutkittavat aiheet valitaan yhdessä Hailuodon kunnansihteerin Maarit Alikosken kanssa. Opinnäytetyöstäni on hyötyä toimeksiantajilleni myös tulevaisuudessa sillä kunta voi käyttää tutkimustani taustatietona vastaaville muutoksille.

Koronavirus eli Covid-19 -virus on Kiinan Wuhanista lähtöisin oleva epidemia, joka aiheuttaa hengitystieinfektioita (Terveyskirjasto 2020). Covid-19 tulee sanoista corona, virus, disease. Koronavirus tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana, mutta myös kosketuksen kautta pinnoilta. Pintojen osuus viruksen leviämässä ei nykytiedon mukaan ole kuitenkaan merkittävä.

Koronavirus on todennäköisesti lähtöisin yksittäisestä tartunnasta, joka on tapahtunut eläimen ja ihmisen välillä. Toinen teoria on, että virus on tarttunut eläimistä ihmisiin jo jonkin aikaa, ja tartunnan saaneita on ollut useampia. Tämän jälkeen virus on alkanut levitä ihmisestä toiseen. (THL 2020c.)

## 2 YHTEISTYÖYRITYKSET

### 2.1 Tietoa yhteistyöyrityksistä

Hailuodossa on yhteensä 64 yritystä (Finder) joista opinnäytetyön yhteistyöyrityksiä on viisi; Hailuodon Panimo, Cafe Kaija, Luotsihotelli, K-market Hailuoto ja Pizzeria grilli-café Farestiina.

Yhteistyöyrityksen edustavat eri aloja, jotta tulokset antaisivat mahdollisimman laajan kokonaiskuvan sekä tuloksia voi soveltaa myös muihin Hailuodon yrityksiin, jotka ovat samaa toimialaa. Yhteistyöyritykset edustavat päivittäistavara-kauppaa, anniskelua, majoitus- ja ravintola aloja.

### 2.2 Hailuodon Panimo

Hailuodon Panimo on Jurgen Hendlmeierin ja Kimmo Kaukosen vuonna 2016 perustama panimo, joka on Suomen ensimmäinen luomupanimo (Hailuodon panimo). Panimo toimii ympärivuotisesti ja sen yhteydessä toimii tunnelmallinen Pubi&Puoti, jonne mahtuu kerralla noin 50 asiakasta. Panimo kehittelee myös omia reseptejä, saksalaistyylistä luomuolutta, jonka pääraaka-aineena on saaren puhdas ja pehmeä pohjavesi sekä paikallinen luomuohramallas. Omiin resepteihin kuuluu tyypillisiä kausioluita, kesäoluita ja vahvempia juhlaoluita. Hailuodon Panimoon voi tutustua myös panimokierroksilla, joissa tutustutaan oluen tekemiseen. Hailuodon Panimon päämääränä on vakiinnuttaa saareen oma panimo, joka tuottaa luomuolutta heijastaen Hailuodon harmoniaa ja puhdasta kauneutta. Hailuodon Panimo tekee oluita, jotka kunnioittavat saaren vettä olemalla luon-teikkaita ja tasapainoisia. Hailuodon Panimon ajatuksena on, että juomalla lasillisen Hailuodon olutta, ihmiset pystyvät muistamaan saaren ja sen kauneuden missä vain. (Hailuoto 2020b.)

Hailuodon Panimon oluita voi ostaa myös lähes jokaisesta K- ja S-kaupasta sekä useimmista ravintoloista ja Alkoista. (Hailuodon Panimo.)

### 2.3 Café Kaija

Café Kaija sijaitsee Marjaniemen vierassatamassa. Kaijassa tarjoillaan perinteisiä grilliruokia ja paikallisia kalaruokia. Kaijassa on myös A-oikeudet ja on avoinna kesäsesongin ajan 1.6- 31.8.2020. (Hailuoto 2020a.)

### 2.4 Luotsihotelli

Luotsihotelli sijaitsee Marjaniemen päässä, edelleen toiminnassa olevan majakan juurella. Entisessä luotsiasemarakennuksessa toimiva 20-huoneinen hotelli tarjoaa hienot näkymät Perämerelle niin ravintolasta, terassilta kuin useimmista huoneistakin. Luotsihotellin yhteydessä toimii ravintola Aava, jonka erikoisuutena on tarjota jokaisessa ateriasa meritunnelmaa. Luotsihotelli on talvisesongin aikaan avoinna ryhmille kymmenestä hengestä eteenpäin ja onkin suosittu paikka erilaisille juhlille, esimerkiksi häille ja merkkipäiville. Kesällä luotsihotelli on avoinna yksityishenkilöille päivittäin. Luotsihotellissa sijaitseva Metsähallituksen luontonäyttely on ehdoton kohde kaikille hotellissa majoittuville mutta myös muille museon ystäville. (Visitoulu.)

Luotsihotelli on osa Villi Pohjola osakeyhtiötä, joka on osa Lomarengas-konsernia. Lomarengas tarjoaa puitteita vapaa-ajan viettoon erämaa-alueilla Suomessa. (Villi Pohjola 2017.)

### 2.5 K-Market Hailuoto

K-Market Hailuoto sijaitsee Hailuodon päätien Luovontien varrella aivan keskustan tuntumassa. K-Market on ollut toiminnassa vuodesta 1999 ja on toinen kunnassa sijaitsevista ruokakaupoista. Kaupassa on tarjolla valikoima elintarvikkeita, perinteinen palvelutiski, paistopiste ja myös rautapuolen tavaraa. Kaupasta löytyy myös Veikkauspalvelut, Alkon verkkokaupan noutopiste ja asiamiesposti. K-Market Marjakkaan kauppiasparina toimii Teemu Kankainen ja Janika Ristolainen. (K-Ruoka 2020.)

## 2.6 Pizzeria grilli-café Farestiina

Hailuodon lauttarannassa on Grilli-kahvila Farestiina, joka on avoinna Hailuodon suosituimpana aikana touko-lokakuussa. Farestiinasta on suosittu kahvila, josta saa lauttamatkalle mukaan Kahvit ja pienet purtavat. Pizzeria grilli-café Farestiinan yhteydessä toimii myös Hailuodon matkailutoimisto. (Hailuoto 2020a.)



### 3 TIETOPERUSTA

#### 3.1 Matkailu

Matkailulla tarkoitetaan ihmisten liikkumista paikasta toiseen sekä erilaisia toimia, jotka tapahtuvat tavanomaisen asuin- ja työympäristön ulkopuolella. Matkailua on myös vuorovaikutus lähtö- ja kohdealueiden välillä, joka tapahtuu turistien ja heitä palvelevien yhtiöiden kanssa. Matkailu on vuosien saatossa kasvanut yhä näkyvämmäksi taloudelliseksi ilmiöksi maailmassa. Suomessa matkailun tärkeys elinkeinona näkyy erityisesti muun muassa rahatuloina, lisääntyneenä työllisyytenä ja kasvaneena kilpailuna. Monia matkakohteita kehitetään koko ajan matkailijays-tävällisimmiksi, ja uusia eksoottisia kohteita etsitään jatkuvasti. (Albanese & Boedeker, 2002, 8 – 11.)

Maailman matkailujärjestö määrittelee matkailun olevan sosiaalinen, kulttuurinen ja taloudellinen ilmiö, jossa ihmiset liikkuvat tavanomaisen elinpiirinsä ulkopuolelle joko henkilökohtaisissa, ammatillisissa tarkoituksissa tai muussa tarkoituksessa. (Edelheim & Ilola 2017, 24.)

Varsinaisen matkailun eli turismin lähtökohtana pidetään yleensä vapaa-aikaa, jolle monet nykypäivän matkailijat perustavat vapaa-ajan lomamatkansa tasapainoksi hektiselle työ- ja perhe-elämälle. Lisääntynyt vapaa-aika on jo monen kehittyneemmän ja vauraamman yhteiskunnan tunnusmerkki, ja vapaa-ajan matkojen suosio on lähivuosina lisääntynyt monessa maassa. Vapaa-ajan määrän ennakoidaan edelleen vain kasvavan, ja sitä myötä tulevaisuudessa odotetaan vapaa-ajan ja työhön käytetyn ajan välillä olevan rajan hämärtyvän sähköisten viestimien ansiosta, jolloin esimerkiksi tulevaisuudessa rantalomaympäristö voisi helposti olla otollinen paikka myös työntekoa varten, myös vapaa-ajasta nauttivalle liikematkailijalle. (Vuoristo 2003, 26 – 27.)

Monet maat asettivat alkuun suosituksia välttää tarpeetonta matkustamista Kiinaan tai muihin epidemiamaihin. Lopulta maat sulkivat rajojaan kaikelta muulta liikenteeltä kuin paluuliikenteeltä. Vaikka rajoitukset lopulta purettiin tilanteet voivat muuttua edelleen hyvinkin nopeasti. Matkustamiseen voi vaikuttaa muiden

maiden rajoittamistoimet, jotka vaihtelevat paljon maan mukaan. Maat voivat olla eri vaiheissa rajoitteiden purkamisen suhteen ja osassa voi olla vielä tiukempia rajoituksia kuin muualla. Suomessa on suositus välttää tarpeetonta matkustamista kaikkiin maihin. Suomessa alkuun pyydettiin välttämään myös tarpeetonta matkustusta kotimaan sisällä eli toivottiin ettei esimerkiksi mökkimatkoja tai muita vapaa-ajan matkoja tehtäisi, kunnes koronavirus saataisiin hallintaan. (Business Finland 2020.)

Tällä hetkellä Suomen matkailu on pulassa sillä pelkkä kotimaan matkailu ei riitä pelastamaan matkailutoimialaa sillä siihen tarvitaan lisäksi kansainvälisiä matkailijoita. Viime vuonna ulkomaiset matkailijat tekivät ennätyselliset 10 miljoonaa matkaa Suomeen ja matkailu tuotti vuositasolla 5 miljardia euroa. Matkailu työllistää Suomessa yli 140 000 henkilöä ja matkailualalla tullaan tilanteen jatkuessa näkemään työttömyyttä ja konkursseja. Koronaviruksen takia alan nostaminen kriisistä tulee väistämättä kestämään vuosia. (Business Finland 2020.)

### 3.2 Hailuoto

Hailuoto on Perämeren suurin saari, joka sijaitsee Pohjois-pohjanmaalla. Maanteitse matkaa Oulun keskustasta kertyy reilut 50 kilometriä (Hailuoto 2020c). Hailuoto on muodostunut neljästä saaresta: Santosesta, Luodosta, Syökarista ja Hanhisaaresta. Aikojen saatossa ne ovat kohonneet merestä ja kasvaneet yhteen. Hailuodon arvoituksellisen nimen arvellaan tulevan lyhenteestä Haililuoto. (Laurell 1999, 71; Pessa 2004, 205.) Joskus tulevaisuudessa saari tulee kiinnittymään mantereeseen sillä, kasvu jatkuu noin sentin vuodessa. Hailuoto on yhdistetty mantereeseen Oulunsalosta lähtevillä ilmaisilla lautoilla. Saaresta on muokkautunut tuulen, veden ja jään vaikutuksesta sellainen, mitä se nykyään on. Tunnusomaista ovat rannan suuntaiset hiekkaharjanteet. Maan kohoamisen myötä Hailuodossa on myös reheviä ranta- niittyjä ja metsiköitä, joissa esiintyy harvinaisia kasveja, hyönteisiä ja lintuja. (Hailuoto 2020c.)

Hailuodossa on ollut asutusta noin tuhat vuotta ja enimmillään noin 2000 asukasta 1800-luvun lopussa. Tällä hetkellä asukkaita on noin puolet tästä, eli noin

1000 asukasta. Hailuodon luonto on arvokas ja sitä pyritään säilyttämään erilais-  
ten suojeluohjelmien avulla tuleville sukupolville. Suojelukohteena on erilaiset lin-  
nut, ranta-alueet ja erikoiset harjumuodostumat. Erikoisen meriluonnon lisäksi  
saarella on runsaasti hyvin säilyneitä talonpoikaisrakennuksia ja pihapiirejä.  
(Hailuoto 2020c.)

Saareen on mahdollista tulla eri kulkuneuvoilla. Finferriesin autolautat kulkevat  
Oulunsalon ja Hailuodon välillä jatkuvasti ja ilmainen lauttamatka kestää noin 25  
minuuttia. Talvisin Hailuotoon pystyy kulkemaan aikataulutta jäätien kautta. Saa-  
relle kulkee myös päivittäin linja-auto Oulusta Hailuotoon ja mahdollista on myös  
saapua veneellä. (Hailuodon kunta 2017.)

Hailuoto on yhdessä luontokokonaisuuden kanssa nimetty yhdeksi Suomen kan-  
sallismaisemista, ainoana kuntana. Kansallismaisemissa ilmenee Suomen  
edustavimpia luonnon- ja kulttuuripiirteitä. Kansallismaisemien symboliarvo on  
voimakas ja niillä on kansallisessa kulttuurissa, luontokuvassa ja historiassa ylei-  
sesti tunnettu merkitys. Vuoden 2020 alusta Hailuoto on kuulunut seudulliseen  
VisitOulu-matkailuverkoston. (Hailuoto 2020c.)

### 3.3 Hailuodon matkailu

Hailuoto tarjoaa monenlaisia palveluita matkailijalle. Hailuodon keskus on maa-  
laismainen kylä, jota ympäröi useat yritykset. Hailuoto on monipuolinen lomailun,  
elämisen ja asumisen kannalta. Kunnan keskus tarjoaa välimuodon kaupungista  
ja maaseudusta. Saarella käy matkailijoita läpi vuoden, mutta sesonkiaika on par-  
haillaan heinäkuussa. Hailuodon saari on miljööltään ainutlaatuinen sillä Pohjois-  
Suomesta ei löydy vastaavanlaista saari matkailukohdetta. Hailuodossa matkailu  
on merkittävässä roolissa. Lähes neljännes työllistyy maa ja metsätalouden sekä  
kalastuksen ammateissa. Hailuoto on suosittu vapaa-ajanviettopaikka, jonka ta-  
kia saarella on 600 kesämökkiä. (Luontoon 2020.)

Hailuodossa on monia matkailijoille kiinnostavia käyntikohteita. Saaren läntisessä päässä, Marjaniemessä, sijaitsee vanha majakka vuodelta 1871 ja luontonäyttely, jossa voi tutustua Hailuodon rannikon luontoon sekä kulttuuriperintöön. (Hailuodon kunta 2017). Luotolaista luontoa ja kulttuuria on nähtävissä myös näyttelytiloissa eri puolilla saarta. Vakituisten gallerioiden ja näyttelytilojen lisäksi taiteilijoilla on Hailuodossa työhuoneita, joihin saattaa olla mahdollista tutustua. (Luotolaista luontoa ja kulttuuria 2014, 90.) Saaren maamerkki, Keskiniemen pooki vuodelta 1858, sijaitsee pohjoisrannalla. Hailuodon historiaan voi tutustua Kniivilän kotiseutu- sekä talonpoikaismuseossa. Hailuodon lauttarannan lähellä sijaitsee emutarha, joka on yksi vaihtoehto koko perheen käyntikohteeksi. (Hailuodon kunta 2017.)

Matkailijoita näkyy Hailuodossa erityisesti kesäaikaan sillä, Hailuoto tunnetaan kesäisin upeista pitkistä hiekkarannoista ja aurinkoisista kesäpäivistä. Olosuhteet tarjoavat monipuolista aktiviteettia niin retkeilyä luonnon rauhassa, kuin veneilyä ja kalastusta. Saarella voi onkia ja pilkkiä jokamiehen oikeudella, mutta muuhun kalastukseen tarvitaan kalastuslupa. Myös ohjattuja kalastusretkiä järjestetään. (Hailuodon kunta 2017.) Hailuodon kuntastrategian (2004) mukaan yksi tärkeimmistä Hailuodon matkailutuotteista on tulevaisuudessa luontomatkailu. Hailuoto ei tarjoa kuitenkaan ainoastaan rantoja, luontoa ja hyvää kalaruokaa. Saaren kesässä tapahtuu paljon. Heinäkuun puolessavälissä Marjaniemen nokalla järjestetään Bättre Folk. Se on kulttisuosioon noussut musiikki- ja kirjallisuusfestivaali, joka kokoaa kotimaisen Indie musiikin ja sanataiteen kuumia nimiä sekä parituhattapäisen yleisön maisemaan, jollaista ei muualta Suomesta löydy. Bättre Folkin ohella saarella järjestetään myös teatterifestivaalit, Hailuodon musiikkijuhlat sekä legendaariset jahtitanssit. (Hiekkapelto 2019.)

Syksyllä metsästäjät ja marjastajat saapuvat saareen. Saarella kypsyneet marjat ja sienet odottavat poimijaa. Metsästyskausi alkaa elokuun lopulla, jolloin ympäri Suomea metsästäjät saapuvat saareen. Hailuodossa voi metsästää sorsia, hanhia, lehtokurppia, sepelkyyhkyjä, teeriä, rusakkoja, jäniksiä ja hirviä. Usein saarelle saapuu metsästäjiä ympäri Suomen ja perinteisesti jahtitansseja vietetään nuorisoseuralla 19. elokuuta. Syksyisin ja keväisin lintuharrastajat tulevat

Hailuotoon sillä saarella on ihanteelliset mahdollisuudet bongata monia erilaisia lajeja. (Hailuoto 2020c.)

Veneily on Perämeren suosituin harrastus, ja usein siihen yhdistetään kalastus. Hailuotolaisille kalastus on ollut perinteinen elinkeino, ja matkoja tehtiin aina Ruotsin puolelle asti. Veneilijöiden tärkein tukikohta saarella on Marjaniemen vierasvenesatama, johon on helppo suunnistaa jopa pimeällä majakan ansiosta. Venepaikkoja Marjaniemessä on noin 40. (ravintolaluoto.)

Hailuodon talven luonnossa liikkuminen tuo mukana uudenlaisia elämyksiä. Laaja horisontti ja jäinen meri tarjoaa mahdollisuuksia hiihtoon ja pilkkimiseen, mutta myös moottorikelkkailuun ja muihin talviharrastuksiin. (Hailuoto 2020a.)

### 3.4 Asiakaskäyttäytyminen

Asiakaskäyttäytymisellä tässä tarkoitetaan asiakkaan käyttäytymistä, joka johtaa ostoon liittyvään päätökseen. Yrityksen näkökulmasta asiakaskäyttäytyminen näyttäytyy pääasiassa uusina asiakkaina, nykyisten asiakkaiden uusintaostoina tai asiakaspoistumana (Galalae 2013).

Asiakaskäyttäytyminen on muuttunut, koska tiedon hakeminen aloitetaan verkosta tai sosiaalisesta mediasta, ostopäätöstä tehdessä luotetaan enemmän muihin internetin käyttäjiin kuin myyjän tai valmistajan tarjoamaan informaatioon, tuotteen tai palvelun todellisen hinnan saa tietoonsa nopeasti, tilauksen voi tehdä keneltä tahansa ja mistä tahansa. (Kukkola 2020.)

Asiakkaiden ostokäyttäytymisen muutos asettaa merkittäviä muutostarpeita yritysten myyntiprosesseihin. Myyntiprosesseja tulee kehittää vastaamaan yhä paremmin ostamisen muutosta. Asiakkaan ostokäyttäytymisen muutokseen pitää pystyä vastaamaan uudistuneella myynnin prosessilla ja siihen liittyvillä toimenpiteillä, jotka sopivat paremmin asiakkaan ostoprosessiin. Digitaalisen markkinoinnin merkitys kasvaa koko ajan ja myös digitaalisten myyntikanavien kulutus

nousee asiakaspalvelukanavana. Erilaiset digitaalisen markkinoinnin kanavat toimivat erinomaisesti asiakkaiden aktivoimiseen sillä sen vahvuuksia ovat tehokas viestintä ja sen hallinta. (Kukkola 2020.)

Yritysten tulee olla jatkuvasti perillä siitä, mitä ympärillä tapahtuu. Asiakaskäyttäytymisen muuttuessa heidän tulee oppia asiakkaidensa tavoille ja olla osa muutosta. Asiakas on se, joka päättää, missä, miten ja milloin hän haluaa asioida. Jos yritys ei pysty vastaamaan asiakkaidensa odotuksiin, asiakkailla on olemassa muitakin vaihtoehtoja digitalisessa maailmassa. (Ilmarinen & Koskela 2015, 53–55.)

Koronakriisillä on pysyviä vaikutuksia niin asiakkaisiin kuin yrityksiin. Olemme nyt käännekohdassa, jonka myötä ostokäyttäytyminen muuttuu pysyvästi. Olemme jo nähneet, kuinka sekä palveluiden että tuotteiden kulutus on siirtynyt vahvasti verkkoon. Koronan kaltaiset ulkoiset tekijät pakottavat tulevaisuudessa verkon ääreen nekin, jotka eivät sitä haluaisi. (Kukkola 2020.)

## 4 COVID-19

### 4.1 Koronavirus

Joulukuun 2019 lopulla kiinalaistutkijat löysivät uuden tunnistamattoman koronaviruksen. Koronavirus nimettiin nimellä SARS-CoV-2, joka tulee englannin sanoista Severe Acute Respiratory Syndrome Coronavirus 2. Uudelle koronavirukselle annettiin nimi SARS-CoV-2. Koronaviruksen aiheuttaman sairauden nimeksi on annettu COVID-19, joka tulee englannin sanoista Coronavirus Disease 2019 eli suomeksi koronavirustauti 2019. Sekä viruksesta että sairaudesta käytetään usein pelkkää korona-nimeä. Koronavirus eli Covid-19 on Kiinan Wuhanista lähtöisin oleva epidemia, joka aiheuttaa hengitystieinfektioita. (Terveyskirjasto 2020.)

Koronavirus tarttuu ensi-sijaisesti pisaratartuntana, mutta myös kosketuksen kautta pinnoilta. Pintojen osuus viruksen leviämisessä ei nykytiedon mukaan ole kuitenkaan merkittävä. Koronavirus on todennäköisesti lähtöisin yksittäisestä tartunnasta, joka on tapahtunut eläimen ja ihmisen välillä. Toinen teoria on, että virus on tarttunut eläimistä ihmisiin jo jonkin aikaa, ja tartunnan saaneita on ollut useampia. Tämän jälkeen virus on alkanut levitä ihmisestä toiseen. (THL 2020a.)

Kun koronavirus alussa levisi ympäri maailmaa osassa maissa ja etenkin Yhdysvalloissa on pidetty ilman mitään näyttöä mahdollisena, että koronavirus olisi alun alkaen karannut ulkomaailmaan Wuhanissa sijaitsevasta biologisten aseiden tutkimuskeskuksesta. Amerikkalaisen biolääketieteen tutkimuskeskus kuitenkin on kumonnut tämän väitteen sillä tutkimuksissa ei löytynyt mitään todistusaineistoa siitä, että virusta olisi manipuloitu. Tutkijoiden on kuitenkin mahdoton sanoa, kumpi alun teorioista pitää paikkansa. Ensin mainittu on kuitenkin kahdesta mahdollisesta huolestuttavampi sillä se tarkoittaisi, että vastaavanlaiset ihmisväestössä levittäytyvät eläinperäiset virukset ovat myös todennäköisiä tulevaisuudessa. (Tekniikan maailma 2020.)

Uuden koronaviruksen oireet muistuttavat alkuvaiheessa virusinfektion oireita, mitkä voivat olla kuumetta, yskää, hengenahdistusta, lihaskipuja, väsymystä ja

nuhaa. Koronavirus aiheuttaa hengitystieinfektioita ja valtaosa sairastuneista sairastaa lievän taudin, mutta pienellä osalla sairastuneista infektio on ollut vakava. (THL 2020a; Anttila, 2020.)

Alussa koronavirustapausten ajateltiin aiheuttavan rajoittuneen epidemiana Maailman Terveysjärjestö WHO ei vielä tammikuun 2020 alussa suositellut rajoituksia tai erityistoimenpiteitä. Jos mahdollisia tautiepäilyjä oli niiden kohdalla, suositeltiin samoja erityistoimenpiteitä kuin lintuinfluenssaepäilyissä. (THL 2020b.)

Tartuntojen ja kuolleiden määrä nousi koko ajan tasaiseen tahtiin ja nopeasti huomattiin koronan levinneen muihin maihin ja tarttuvuuden olleen korkeaa. Tammikuussa myös muualla maailmassa todettiin ensimmäiset tartunnat. Helmikuun alussa ilmoitettiin, että Covid-19 oli tappanut enemmän ihmisiä kuin SARS Kiinassa. SARS tappoi yhteensä 349 ihmistä. (THL 2020a.)

22.2.2020 Italiassa kuoli ensimmäinen eurooppalainen ja todennuttuja tartuntoja oli 17. Tämän jälkeen alkoi nopea nousu Italian tartunnoista ja 23.2 oli 132 henkilöä saanut tartunnan, joista 26 oli tehohoidossa, kaksi kuollut ja yksi parantunut. Tämän jälkeen tilanne vain paheni. Tartuntoja alkoi esiintyä myös muualla koko ajan enemmän ja kuolleiden määrä Kiinan ulkopuolella alkoi lisääntyä. Suomen ensimmäinen tartunta todettiin 26.2.2020. Tällöin myös uusien tapauksien määrä päivässä ylitti Kiinan vastaavat luvut. WHO nosti Covid-19-viruksen leviämisen maailmanlaajuisesta riskiluokituksesta 28.2.2020 todella korkeaksi. WHO julisti epidemian pandemiaksi 11.3.2020. (Iltalehti 2020.)

## 4.2 Koronavirus Suomessa

Suomessa todettiin ensimmäinen SARS-Cov-2:n aiheuttama sairastapaus tammikuun 2020 lopulla. Tartunta todettiin matkailijalta, joka oli kotoisin Kiinan Wuhanista. Koronavirus vaikutti keväällä 2020 voimakkaasti suomalaiseen yhteiskuntaan. Se lisättiin 14.2.2020 yleisvaarallisten tartuntatautien luetteloon ja



16.3.2020 valtioneuvosto teki päätöksen siitä, että Suomessa vallitsevat valmiuslain mukaiset poikkeusolot. Hallitus linjasi runsaasti erilaisia toimenpiteitä uusien tartuntojen ehkäisemiseksi. Nämä toimenpiteet vaikuttivat laajasti suomalaiseen yhteiskuntaan. Suurimpia toimenpiteitä olivat valtakunnan rajavalvonnan tiukentaminen, kokoontumisrajoitukset ja julkisten tilojen sulkeminen. Hallitus suositteli, etteivät ihmiset matkustaisi ulkomaille. Yli 70-vuotiaita kehoitettiin pysymään omaehtoisesti eristyksissä. (Valtioneuvosto 2020b.)

Myös yksityiset yritykset, esimerkiksi kahvilat, matkanjärjestäjät ja ravintolat joutuivat supistamaan tai keskeyttämään toimintaansa. Muita toimenpiteitä oli Uudenmaan eristäminen muusta Suomesta 28.3 -15.4 välisenä aikana. Uudenmaan eristämisen aikana sallittiin vain välttämätön liikenne Uudenmaan välillä ja annettiin tiukat kriteerit välttämättömästä liikenteestä. Tiesulkuja oli tehty isoimmille teille ja junaliikennettä valvottiin. Myös liikennettä valvottiin ympärivuorokauden poliisien ja puolustusvoimien avulla. (Valtioneuvosto 2020a; Valtioneuvosto 2020b.)

Ravintolat ja muut ravitsemisliikkeet suljettiin 4.4- 31.5.2020 väliseksi ajaksi asiakkailta. Take away – myynti kuitenkin sallittiin sekä henkilöstöravintolat kuten sairaalat, päiväkodit ja teollisuuslaitokset sallittiin, jotka eivät olleet auki yleisölle. (Valtioneuvosto 2020b.)

Valtakunnallinen epidemiatilanne on rauhallinen. Uusien tapausten määrä on pysynyt viikkotasolla maltillisena. Suomessa testattuja näytteitä on yhteensä lähes 800 000, joista noin 8 500 tapausta on korona positiivisia. Kuolleita on raportoitu 337. Parantuneita arvioidaan olevan yhteensä noin 7 500, eli lähes 90 prosenttia todetuista tartuntatapauksista. Tilastokeskuksen toisen vuosineljänneksen tietojen mukaan Suomi selviytyi koronakeväästä ennakoitua paremmin. Oli arvioitu, että Suomen kansantalous pienenesi noin 8 prosenttia alkuvuoteen verrattuna, mutta lasku olikin vain 4.5 prosenttia. Ero syntyi suurimmaksi osaksi teollisuuden odotettua paremmasta selviytymisestä. (THL 2020a.)

### 4.3 Koronavirus maailmalla

Korona aiheutti maailman pysähtymisen lähes maailmanlaajuisesti. Kaikkialla maailmassa tehtiin erilaisia toimenpiteitä taudin pysäyttämiseksi tai hidastamiseksi. Ihmisiä laitettiin tiukkaan kotikaranteenin, lähes kaikkialla palveluita ja tehtaita suljettiin sekä kouluja ja julkisia paikkoja laitettiin kiinni. Erityisesti niissä maissa, joissa koronan levinneisyys oli laaja ja terveydenhuolto oli ääri rajoilla, tehtiin hyvinkin tiukkoja ja nopeita toimenpiteitä. Oli myös maita, joissa ei tehty erityisen suuria toimenpiteitä ja ihmisiä ainoastaan ohjeistettiin toimimaan tietyllä tavalla. Eri maissa on ollut erilaisia toimenpiteitä ja tilanteita on vaikutukset erilaisia maakohtaisesti. (Ukkopro 2020.)

Julkinen talous on tällä hetkellä suurimpia kärsijöitä useimmissa maissa, koska valtiot ovat joutuneet tekemään hyvinkin suuria elvytystoimia, jotta talous pysyy kunnossa. Myös terveydenhuollon ja muiden koronaviruksen aiheuttamien kulu- jen kattaminen vaati oman osuutensa. Matkailuala romahti lähes täysin ja hyvin monet lentoyhtiöt ja julkisen liikenteen yhtiöt joutuivat suuriin vaikeuksiin asiakas- määrärien romahtaessa. Nämä toimialat ovat kuitenkin elintärkeitä yhteiskunnan ja talouden kannalta. Jos esimerkiksi suurin osa lentoyhtiöistä lopettaisi toiminnan olisi sillä suuri vaikutus maailman laajuisesti. Tämän vuoksi etenkin lentoyhtiötä on tuettu mahdollisimman suurilla toimilla. (Ukkopro 2020.)

Maailman laajuisesti uusien tapausten ilmaantuvuus on tällä hetkellä suurinta Amerikan mantereilla. Euroopassa uusia tapauksia on väestöön suhteutettuna todettu eniten Espanjassa, Ranskassa, Maltalla, Romaniassa ja Balkanin alu- eella. (THL 2020a.) Koronaviruksen toinen aalto on iskenyt Eurooppaan ensim- mäistä rajummin. Maailman terveysjärjestön WHO:n Euroopan johtaja Hans Kluge on varoittanut koronaviruksen aiheuttavan tammikuuhun mennessä jopa viisinkertaisen kuolleisuuden viime huhtikuuhun verrattuna. Huhtikuussa koro- naan kuoli Euroopassa noin 107 000 ihmistä. Jotta tältä voitaisiin välttyä tulisi kehittää tehokkaita vastatoimia. Kluge arvioi, että maskien käytöllä ja kokoontu- misrajoituksilla voidaan Euroopassa säästää 280 000 ihmishenkeä helmikuun al- kuun mennessä. (Yle 2020.) Maailmalla tapauksia on yhteensä noin 29 000 000,

joista kuolemia yli 900 000. Yli puolet tartuntojen kokonaismäärästä on todettu Yhdysvalloissa, Brasiliassa ja Intiassa. (THL 2020a.)

Kokonaiskuolleisuutta ja tartuntojen todellista määrää on kuitenkin vaikea arvioida sillä kaikkia oireettomia tai lieväoireisia tartunnan saaneita ei ole pystytty testaamaan. Tämän vuoksi tartuntojen ja kuolleiden lukumäärä on todellisuudessa luultavasti paljon suurempi. (THL 2020b.)

#### 4.4 Koronaviruksen vaikutus yrityksiin

Koronavirus iski vakavasti eri alojen tekijöihin ja työmahdollisuuksiin sekä tulevaisuuden liiketoimintaan. Koronaviruksen vaikutus erinäisiin yrityksiin on suurimmaksi osaksi ollut negatiivisia, esimerkiksi lentoliikenteeseen vaikutus on ollut nopea. Tilanne on myös hotellien ja ravintoloiden liikevaihdossa äkillisten peruutusten myötä. Monet työt pyritään järjestämään etänä, jos mahdollista. Monet asiakastapaamiset ja palaverit pystytään tänä päivänä järjestämään videopuhe-luina tehokkaasti. (Ukkopro 2020.)

Valtion pääomasijoitusyhtiö Tesi kartoittaa koronan vaikutuksia suomalaiseen pk-yrityskenttään laaja-alaiseen asiantuntijayhteistyöhön perustuvalla kyselytutkimuksella kuukauden välein. Pk-yritys on nimitys, jota käytetään pienistä ja keski-suurista yrityksistä. Suomessa valtaosa yrityksistä on pk-yrityksiä. Kysely aloitettiin keväällä ja sen ensimmäiseen vaiheeseen osallistui yhteensä 801 yritystä. Kyselyn tarkoituksena oli saada kattavaa tietoa koronaviruksen vaikutuksista yritykseen eri näkökulmista. Kyselytutkimukseen valittiin yritykset sen perusteella kuinka merkityksellisiä ne ovat Suomen BKT:n kannalta. Ensimmäiseen vaiheeseen valittiin teollisuuteen, vähittäistavarakauppaan, ravintola- ja majoitustoimintaan, tieteelliseen ja tekniseen toimintaan keskittyneet yritykset. Tutkimuksen toiseen vaiheeseen osallistui jo 1600 yritystä, jotka olivat mm. rakennus, kuljetus ja hallinto yrityksiä. (Ukkopro 2020.)

Tutkimuksen tuloksista näkee, että Koronakriisin seurauksena 15 % pk-yritysten liikevaihto on pienentynyt noin 40 % mikä on jo merkittävää heikentymistä. Kuitenkin toimialakohtaisia poikkeuksia löytyy. Noin kolmannes elintarvikeliikkeistä on saanut kasvatettua liikevaihtoa. (Tesi 2020.) Suomessa vähittäiskaupat teki hyvää tulosta koronaviruksesta huolimatta, esimerkiksi Keskolla oli koronapandemiasta huolimatta paras vuosineljänneksentulos 65.1 miljoonaa euroa vuonna 2020. Liikevaihto kasvoi edellisvuoteen verrattuna neljä prosenttia 2,5 miljardiin euroon. (MTV3 2020.) Koronavirus on vaikuttanut positiivisesti esimerkiksi ilmanpuhdistimia, käsidesiä, saippuaa ja suojakäsineitä ja -maskeja valmistaville yrityksille sillä näiden tuotteiden kysyntä on kasvanut (Ukkopro 2020). Myös suora-toistopalvelut ovat olleet kovalla käytöllä ja se on näkynyt niiden liikevaihdossa (Tesi 2020).

Liikevaihdon pienentyminen vaikuttaa yrityksen kannattavuuteen ja noin puolet kyselyyn vastanneista pk-yrityksistä kannattavuus on heikentynyt. Suurimman käyttökateen laskun muihin verrattuna on kokenut majoitus- ja ravitsemustoiminnan yrityksen, sillä yli 40 % yrityksistä ilmoittaa käyttökateen laskeneen 80-100 %. Kannattavuuden laskuun yritykset ovat ottaneet käyttöön omat sopeuttamistoimenpiteitä, mutta nämä ovat hyvin rajallisia sillä 65 % yrityksistä kykenee alentamaan kustannustasoaan enintään 20 %. Yritysten eniten käyttämä keino kustannusten vähentämiseksi on lomautukset. (Tesi 2020.) TYJ eli työttömyys kasvat ja jäsenyys tilaston mukaan lomautettujen määrät esimerkiksi kesäkuussa on kasvanut +1347 % viime vuoteen verrattuna (TYJ 2020).

Koronakriisi on aiheuttanut merkittäviä vaikutuksia toimitusketjuihin sillä, yli 65 % teollisuuden ja tukku- ja vähittäistavarakaupan yrityksistä on kokenut toimitusketjujen häiriöitä. (Tesi 2020.) Toimitusongelmia on ilmennyt osittain kasvaneen kysynnän puolesta kuin myös materiaalien ja laitteiden toimitusongelmien takia sillä useimpien yritysten tuotteita ja raaka-aineita valmistetaan Kiinassa (Ukkopro 2020).

Kyselyn mukaan 10 % yrityksistä ei tule selviämään seuraavaa kuukautta toimialasta riippumatta. Seuraavan kolmen kuukauden aikana pienimmistä yrityksistä 55 % arvioi ajautuvansa maksukyvyttömyyteen ja 34 % suuremmista yrityksistä

arvioi kassavarojen riittävän alle kolme kuukautta. Vaikutukset yrityksiin riippuu paljon millä alalla yritykset toimivat sekä missä maassa. Suomessa ei ole tiukkaa ulkonaliikkumiskieltoa, joten monet yritykset pystyivät edelleen pitämään toimintaansa yllä. (Tesi 2020.)

Yritysten tukeminen tällä hetkellä on elintärkeää, jotta yhteiskunta saataisiin pysymään kasassa, jotta suurta taantumaa ei pääsisi syntymään. Finnveran ja Business Finland on antanut tukea koronakriisistä kärsiville pk-yrityksille ja apua saaneista yrityksistä 80 % arvioi tukitoimien helpottaneen yrityksen toimintaa. (Tesi 2020.)

## 5 KYSELYN KULKU

### 5.1 Kyselyn toteutus

Toteutin kyselyt Google Formsissa, joka on Googlen kehittämä sovellus, jolla voi luoda itse räätälöityjä kyselylomakkeita verkossa. Kyselyjen vastaukset tallentuvat automaattisesti Formsiin, jossa vastaustiedot tulevat reaaliaikaisesti kyselyn luojaan nähtäville. (Google.) Tämä alusta sopi kyselylleni parhaiten, sillä Forms mahdollistaa erilaisten kyselyjen luomisen ja vastaaminen onnistuu helposti sähköpostin tai vastauslinkin kautta.

Tässä kyselyssä oli tarkoitus hyödyntää sekä primaariaineistoja (omaa kerättyä havaintoaineistoa) että sekundaariaineistoja (Muiden aikaisemmissa tutkimuksissa käytettyä aineistoa).

Tavoitteena oli saada tietoa viideltä eri yritykseltä ja pohtia koronaviruksen vaikutuksia heidän liiketoimintaansa, minkälaisia muutoksia on ollut ja onko oletettavaa, että muutokset ovat pysyviä. Yrityksiä valittiin kyselyyn vain rajallinen määrä, koska kyselyn tarkoitus ei ollut tehdä kattavaa analyysia tai tilastollista analyysia yritysten toimenpiteistä, vaan saada selville koronaviruksen aiheuttamia välittömiä vaikutuksia yrityksissä. Kyselyn tarkoituksena oli saada selville yleiskatsaus siitä, miten koronavirustilanne vaikutti keväällä 2020 yrityksiin ja millaisia ajatuksia tilanteesta nousi esiin. Tarkoituksena oli myös saada yrityksiltä kommentteja siitä, miten koronaviruspandemia on vaikuttanut heidän toimintaansa ja millaisia ajatuksia yrityksillä on herännyt koronavirustilanteen takia kevään aikana.

Aineistoa kerättiin käyttäen laadullista menetelmää, joka on puolistrukturoitu kysely. Tutkimusaineistoa voidaan kerätä erilaisilla menetelmillä. Laadullisen tutkimuksen menetelmiä ovat esimerkiksi haastattelu, eläytymismenetelmä, observointi tai erilaisia menetelmiä yhdistävä muoto. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.) Käytin puolistrukturoidussa kyselyssä avoimia kysymyksiä, jotka

antoivat vastaajille liikkumavaraa ja varmistettiin, että vastaajia ei johdateltu tiettyyn suuntaan.

Vastauksissa halusin tuoda esiin yritysten mielipiteet ja näkökulmat ja tämä menetelmä sopi parhaiten niin työlleni kuin yrityksille sillä kysymyksiä oli mahdollista räätälöidä yrityksen mukaan. Puolistrukturoitu haastattelu valikoitui, koska tiedossa oli yritysten mahdolliset kiireet ja muut esteet, joten kyselystä pyrittiin tekemään mahdollisimman vapaa ja vastaajille korostettiin, että vastaukset saavat olla lyhyitä. Kysely sisälsi avoimia kysymyksiä. Yrityksille lähetetty kyselylomake löytyy liitteestä 1.

## 5.2 Yhteenveto kyselyn tuloksista

Laadullisella menetelmällä pyrittiin saamaan kuva siitä, miten koronavirus on vaikuttanut Hailuodon yrityksiin. Vastauksia käsitellessä huomasi heti yritysten yhteneväisyyden siinä, että koronavirus on vaikuttanut lähes ainoastaan negatiivisesti yritysten toimintaan. Negatiivisia vaikutuksia on yritysten liikevaihtoon, tapahtumiin ja arkiseen työhön liittyen.

Ainoat positiiviset huomiot tuli Hailuodon Panimolta ja Pizzeria grilli-cafe Farestiinalta. Panimolla on ollut 50 % enemmän myyntiä kesällä verrattuna vuoteen 2019 sekä Pizzeria grilli-café Farestiinan mukaan heillä on ollut kesällä 30 % enemmän myyntiä viime vuoteen verrattuna. Ero johtuu Hailuodon Panimon mukaan suomalaisista kesäloma matkailijoista, jotka tulevat Hailuotoon lomailemaan. Kevät on panimolla ja Farestiinalla kuitenkin mennyt huonommin ja myös syksy ja talvi näyttävät heikolta.

Koronaviruksesta yritykset ovat oppineet, että laaja-alainen tuotteiden ja palveluiden tarjoaminen on olennainen osa koronaviruksesta selviytymiseen myynnillisesti. Hailuodon Panimo aikoo kehittämishankkeen kautta laajentaa tuoteportfolioa edelleen. Luotsihotelli kertoi enemmän näkemystään hallituksen reagointiin ja koronaohjeistukseen sillä heidän mukaansa määräykset tehtiin pitkälti poliittisin perustein eikä järkevin ja hallitusti liiketaloudellisin perustein. Huhtikuussa

hallituksen määräyksestä suljettiin ravintoloita mikä tarkoitti, että hotellin ravintola Aava sulkeutui myös. Tämän seurauksena liikevaihto käytännössä romahti, koska useat asiakkaat luulivat, että rajoitus koski myös hotelleja ja majoituksia.

Asiakkaiden ostokäyttäytymisessä yrityksen havaitsivat muutoksia ja esimerkiksi K-market ja Farestiina kertoi asiakasmäärien laskeneen, mutta keskiostosten nousseen, joten voidaan olettaa, että asiakkaiden kaupassa käynti harveni, jonka seurauksena keskiostos kasvoi. Hallituksen linjauksien takia koulujen sulkeminen ja etätöihin siirtyminen aiheuttivat myös sen, että lounaan syönti siirtyi koulu- ja työpaikkaruokaloista perheellisissä talouksissa kotiin. Ruoka, joka normaalioloissa on yhteiskunnan tarjoama, nosti perheellisten talouksien keskiostosta ruokakaupassa asioidessa ja täten vaikuttaa myös kaupan keskioston nousuun. Hotelli Luoton ja Hailuodon Panimon mukaan asiakkaat halusivat tukea pienyrityksiä ja paikallisia. Asiakkaiden käyttäytyminen oli myös varovaista ja hallittua. Hotelli Luoton mukaan juhannusviikolla hallituksen vapauttaessa säännöt ihmiset yksinkertaisesti unohtivat kaiken, ja käyttäytyminen muuttui huomattavasti hotellin sanoin takaisin tyyliin ”mulle nyt ja heti”.

Yhteistyöyritykset eivät huomanneet suuria eroja asiakaskunnassa. Asiakkaat olivat jokaisella eniten Oulun seudulta ja lähialueilta yhden yön- tai päivä matkajia. Kesällä oli enemmän turisteja ja Hailuodon Panimo arvioi lähes 50 % olevan uusia asiakkaita. Panimo on tarkoituksella hankkinut uusia ravintola- ja vähittäiskaupan asiakkaita kompensoidakseen vähentyntä myyntiä.

Lähes jokainen yritys kertoi, että vuosi on myynnillisesti lähes vuoden 2019 tasoa. Ilman koronaviruksen aiheuttamia myynnin tippumisia yritykset olisivat vuoden 2020 olevan myynnillisesti parempi verrattuna edelliseen vuoteen. Kesällä suomalaiset harrastivat kotimaanmatkailua Hailuotoon enemmän ja yritykset toivoisivat tämän jatkuvan tulevinakin vuosina, koska kesän sesonki on tärkein paikallisille yrityksille. Hotelli Luoto kritisoi myös tässä osiossa hallituksen toimintaa sillä hotellin mukaan hallituksella ei ole maalaisjärjestä käsitystä, miten hallituksen linjaamat rajoitukset vaikuttavat laajemmin. Heidän mukaansa Hallituksen rajoituksista kärsii eniten pienituloiset sillä matkailua rajoittaessa ja ravintoloita suljettaessa toimet vaikuttavat myös kuljetusyrityksiin, elintarvikeyrityksiin, ruoantuottajiin, siivoojiin ja pesuloihin.



Osa yrityksistä toivoi, että Hailuoto panostaisi enemmän ympärivuotiseen toimintaan, jotta sesonkiajat tasoittuisivat, eikä yritykset olisi niin riippuvaisia kesäsongista.

Olen koonnut yritysten keskeisimmät muutokset kuvioon 1. Kuviosta voi nähdä kuinka moni yrityksistä on havainnut muutoksia toiminnassaan koronaviruksen aikana.

Tuloksista voidaan päätellä, että koronaviruksen vaikutus yrityksiin on ollut lähes poikkeuksetta negatiivisia. Ainoastaan 2. kysymys kertoo, että muutoksia ei ole havaittavissa sillä kolme yritystä kertoo, että ei ole oppinut koronaviruksesta mitään. (Kuvio 1.)



Kuvio 1. Yritysten havaitsemat muutokset toiminnassaan koronaviruksen aikana.

Tutkimuksessa haluttiin saada tietoa siitä, onko koronaviruksella ollut vaikutuksia yritysten toimintaan ja tuloksia katsoessa voi todeta, että koronavirus on vaikuttanut yrityksiin. Yritykset ovat kokeneet paljon negatiivisia vaikutuksia, mutta on lohdullista nähdä, että osa yrityksistä on kokenut myös positiivia vaikutuksia.

## 6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Opinnäytetyön tavoite oli selvittää yhteistyöyritysten näkökulmasta, miten koronavirus on vaikuttanut ja mitkä tekijät siinä vaikuttavat yritysten toimintaan sekä onko koronaviruksen myötä yritykset saaneet uusia asiakkaita kotimaanmatkailun suosion kasvettua. Opinnäytetyössä käydään läpi

Opinnäytetyön tehtävänä oli selvittää koronaviruksen vaikutukset Hailuodon yrityksiin sekä saada ajankohtaista tietoa Hailuodon kunnalle ja yrityksille koronatilanteen aiheutuneista muutoksista.

Luotettavuudesta puhuttaessa erotetaan kaksi perustetta: validiteetti ja reliabiliteetti. Tiiviisti ilmaistuna validiteetti kertoo, mitataanko sitä, mitä piti, ja reliabiliteetti kertoo, miten tarkasti mitataan. Validiteetti on mittauksen luotettavuuden kannalta ensisijainen peruste, sillä ellei mitata oikeaa asiaa, ei reliabiliteetillä ole merkitystä. (Vehkalahti 2014, 40.) En ole täysin tyytyväinen tutkimustulosten luotettavuuteen, koska tiedän että tutkimuksesta olisi saatu luotettavampi, jos tutkimukseen olisi otettu vastaajia enemmän. Jos vastaajia olisi ollut enemmän tutkimuksesta saadut tulokset olisi mahdollisesti voitu yleistää koskemaan kaikkia Hailuodon yrityksiä. Toistamalla tutkimus ja kenties kohdentamalla se useammalle hailuotolaiselle yritykselle olisi tulokset luotettavampia ja hyödyllisempiä.

Mielipiteiden tutkiminen ei ole helppoa, sillä siihen voi vaikuttaa monet tekijät, kuten vastaajan elämäntilanne ja kiire. Työssäni halusin kuitenkin saada selville vastaajien mielipiteitä ja olen kiitollinen, että vastaajat jakoivat mielipiteitään avoimesti. Tämän takia käytin avoimia kysymyksiä, koska niillä yleensä saadaan tutkimuksen kannalta tärkeää tietoa, joka voisi jäädä muuten kokonaan havaitsematta.

Tutkimuksen tavoitteet saavutettiin opinnäytetyössä. Kyselyn kysymykset vastasivat tutkittavaan asiaan ja niillä saatiin vastaukset kaikkiin haluttuihin kysymyksiin. Kyselyjen pohjalta sain tietoa yrityksiltä siitä, miten koronavirus on vaikuttanut heidän toimintaansa.

Tutkimuksesta saadut tulokset olivat hyödyllisiä. Toimeksiantajana toimiva Hailuodon kunta saa ajankohtaista tietoa opinnäytetyön tuloksista koskien paikallisia yrityksiä ja matkailua. He pystyvät kehittämään menetelmiä vastaavanlaisen tapahtuman ennakoimiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi. Osa yrityksistä toivoi myös, että Hailuoto matkailu saataisiin ympärivuotiseksi, jotta yritykset eivät olisi niin riippuvaisia kesän matkailusta. Tätä tietoa Hailuodon kunta voi käyttää suunnitlessaan Hailuodon tulevaisuutta.

Opinnäytetyön tekeminen on ollut työläs ja opettavainen prosessi. Onneksi nykypäivän teknologia helpotti haasteita. Kyselyt voitiin toteuttaa verkossa ja lähettää yrityksille. Paikan päällä ei opinnäytetyön aikana tarvinnut käydä. Aikatauluttaminen ja suunnitelmallisuus helpotti osittain haasteita työn ja koulun yhdistämisessä. Lisäksi koen saaneeni varsin laaja-alaisen käsityksen matkailusta, Hailuodosta ja koronaviruksesta.

## LÄHTEET

Albanese, P & Boedeker, M. 2002. Matkailumarkkinointi. Helsinki. Edita Anttila, V. 2020. Uusi koronavirus (COVID-19). Viitattu 28.10.2020 [https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p\\_artikkeli=dlk01257](https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dlk01257).

Business Finland 2020. Matkailu on välttämätöntä – myös korona-aikana. Viitattu 29.10.2020 <https://www.businessfinland.fi/ajankohtaista/blogs/2020/matkailuon-valttamatonta--myos-korona-aikana/>.

Edelheim, J. & Ilola, H. (toim.) 2017. Matkailututkimuksen avainkäsitteet. Rovaniemi: Lapland University Press. Viitattu 31.8.2020 <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-310-952-0>.

Finer. Hailuoto. Viitattu 31.10.2020 <https://www.finder.fi/kunta/Hailuoto>.

Galalae, C. & Voicu, A. 2013. Consumer Behaviour Research: Jacquard Weaving in the Social Sciences. Management Dynamics In The Knowledge Economy, 1(2), 277-292.

Google. Luo kauniita lomakkeita. Viitattu. 5.11.2020 <https://www.google.com/intl/fi-fi/forms/about/>.

Hailuodon kunta. 2017. Hailuoto. Viitattu 29.10.2020 <http://www.hailuoto.fi>.

Hailuodon Panimo. Hailuodon panimon tarina. Viitattu 29.9.2020 <https://hailuodonpanimo.fi/>.

Hailuoto. 2020a. Palvelut. Viitattu 12.9.2020 <https://www.hailuoto.fi/matkailu/palvelut/>.

Hailuoto. 2020b. Hailuodon Panimo Oy. Viitattu 29.9.2020 <https://www.hailuoto.fi/hailuodon-panimo-oy/>.

Hailuoto. 2020c. Tietoa Hailuodosta. Viitattu 25.9.2020 <https://www.hailuoto.fi/info/tietoa-hailuodosta/>.

Hiekkapelto, K. 2019. Oulun lähellä sijaitseva kaunis Hailuoto on Suomen boheemin saari, ja varmasti myös yksi hauskimista. Hailuodossa asuva kirjailija Kati Hiekkapelto kertoo, mitä saarella kannattaa kokea. Apu-lehti Viitattu 2.10.2020 <https://www.apu.fi/artikkelit/joko-tunnet-hailuodon-se-on-kesamatkailijan-luonnonkaunis-saariloyto>.

Ilmarinen, V & Koskela, K. 2015. Digitalisaatio – yritysjohdon käsikirja. Helsinki: Talentum.

Iltalehti. 2020. Päivä 77: 475 ihmistä kuollut Italiassa koronaan vuorokaudessa – suurin luku koko maailmassa. Viitattu 31.10.2020 <https://www.iltalehti.fi/korona-virus/a/4d91358f-a125-45f2-9e4a-ba9534464fda>.

K-Ruoka. 2020. K-Market Hailuoto. Viitattu 29.10.2020 [https://www.k-ruoka.fi/kauppa/k-market-hailuoto?gclsrc=aw.ds&gclid=CjwKCAjw0On8BRA-gEi-wAincsHCJMxTOuc495Q03Mght5jL0J5fVNRxPFBR1JeX4AF\\_DdvRQH98iV-RoCcZYQAvD\\_BwE&gclsrc=aw.ds](https://www.k-ruoka.fi/kauppa/k-market-hailuoto?gclsrc=aw.ds&gclid=CjwKCAjw0On8BRA-gEi-wAincsHCJMxTOuc495Q03Mght5jL0J5fVNRxPFBR1JeX4AF_DdvRQH98iV-RoCcZYQAvD_BwE&gclsrc=aw.ds).

Kukkola, E. 2020. Muuttiko korona asiakaskäyttäytymistä pysyvästi? Viitattu 14.9.2020 <https://peruspeliajohtaja.com/2020/04/18/muuttiko-korona-asiakas-kayttaytymista-pysyvasti/>.

Laurell, S. 1999. Suomen majakat. Jyväskylä: Nemo Merenkululaitos, Gummerus Oy.

Luontoon. 2020. Hailuodon historia. Viitattu 25.9.2020 <https://www.luontoon.fi/hailuoto/historia>.

Luotolaista luontoa ja kulttuuria. 2014. Hailuodon Luonto 7. Hailuoto: Hailuodon luonnonsuojeluyhdistys, 90.

MTV3 2020: MTV uutiset seuraa koronan iskua talouteen: EU-komissio hyväksyi Suomen 120 miljoonan euron ravintola-alan tukipaketin. Viitattu 30.10.2020 <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/hain-korona-iskee-suomen-yrityksiin-mtv-uutiset-seuraa-tilannetta-vr-lomauttamassa-koko-henkiloston/7763856#gs.7lotk0>.

Pessa, J. (toim.) 2004. Luonnonharrastajan Suomi, lakeuksilta aarniometsiin. Porvoo: Publishing Oy, 204-209.

Ravintola luoto. Hailuodon matkailu. Viitattu 28.10.2020 <https://ravintolaluoto.fi/>.

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006. Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Viitattu 12.11.2020 <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/>.

Tekniikan maailma. 2020. Tutkimus: Koronaviruksen alkuperä on ”selkeästi luonnollinen” – Virus ei ole syntynyt laboratoriossa. Viitattu 3.11.2020 <https://tekniikanmaailma.fi/tutkimus-koronaviruksen-alkupera-on-selkeasti-luonnollinen-virus-ei-ole-syntynyt-laboratoriossa/>.

Terveyskirjasto. 2020. Uusi koronavirus. Viitattu 31.8.2020 [https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p\\_artikkeli=dlk01257](https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dlk01257).

Tesi. 2020. Laaja kyselytutkimus valottaa koronan vaikutuksia suomalaisiin pk-yrityksiin. Viitattu 27.10.2020

THL. 2020a. Tilannekatsaus koronaviruksesta. Viitattu 31.8.2020 <https://thl.fi/fi/web/infektioaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/tilannekatsaus-koronaviruksesta>.

THL. 2020b. Koronaepidemian vaikutuksen hyvinvointiin, palveluihin ja talouteen. Viitattu 20.9.2020 <https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johdaminen/ajankohtaista/koronan-vaikutukset-yhteiskuntaan-ja-palveluihin>.

THL. 2020c. Uuden koronaviruksen aiheuttamia tautitapauksia vahvistettu reilut 200 – THL seuraa tilannetta. Viitattu 31.10.2020 <https://thl.fi/fi/-/uuden-koronaviruksen-aiheuttamia-tautitapauksia-vahvistettu-reilut-200-thl-seuraa-tilannetta>.

THL. Terveystieteiden tutkimuskeskus. Viitattu 31.8.2020 <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/tilannekatsaus-koronaviruksesta>.

TYJ. 2020. Päivärahan saajat ja maksetut etuudet. Viitattu 27.10.2020 <https://www.tyj.fi/tilastot/>.

Ukkopro. 2020. Miten koronavirus vaikuttaa yrityksiin? Viitattu 24.9.2020 <https://www.ukkopro.fi/miten-koronavirus-vaikuttaa-yrityksiin/>.

Valtioneuvosto. 2020a. Hallituksen linjaamat toimenpiteet. Viitattu 24.9.2020 osoitteesta <https://valtioneuvosto.fi/documents/10616/21411573/Hallituksen+linjaamat+toimet+1603.pdf/887504b5-4969-aa37-541e-645e3390f6fc/Hallituksen+linjaamat+toimet+1603.pdf>.

Valtioneuvosto. 2020b. Ajankohtaista. Artikkelit. Uusi koronavirus lisätään yleisvaarallisten tartuntatautiin joukkoon – tavoitteena estää taudin leviäminen. Päivitetty 13.2.2020. Viitattu 24.9.2020 [https://valtioneuvosto.fi/artikkeli/-/asset\\_publisher/uusi-koronavirus-lisataan-yleisvaarallisten-tartuntatautiin-joukkoon-tavoitteena-estaa-taudin-leviaminen?\\_101\\_INSTANCE\\_LZ3RQQ4vvWXR\\_groupId=1271139](https://valtioneuvosto.fi/artikkeli/-/asset_publisher/uusi-koronavirus-lisataan-yleisvaarallisten-tartuntatautiin-joukkoon-tavoitteena-estaa-taudin-leviaminen?_101_INSTANCE_LZ3RQQ4vvWXR_groupId=1271139).

Vehkalahti, K. 2014. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Helsinki: Finn Lectura.

Villi Pohjola. 2017. Luotsihotelli. Viitattu 29.10.2020 <http://wildnordic.fi/fi>.

Visit Oulu. Luotsihotelli – Arctic Lighthouse Hotel. Viitattu 23.20.2020 <https://visitoulu.fi/tuote/luotsihotelli-arctic-lighthouse-hotel/>.

Vuoristo, K-V. 2003. Matkailun muodot. Porvoo. WSOY.

Yle. 2020. Euroopassa koronakäyrä nousee tällä hetkellä jyrkimmin koko maailmassa – Katso tilanne maanosittain. Viitattu 3.11.2020 <https://yle.fi/uutiset/3-11598455>.

## LIITTEET

Liite 1. Kyselylomake

## Liite1. Kyselylomake

# Kyselylomake opinnäytetyöhöni: Koronaviruksen vaikutus Hailuodon yrityksiin vuonna 2020

Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti ja tulevat vain opinnäytetyöhöni käsiteltäväksi.

1. Miten koronavirus on vaikuttanut toimintaanne?

Kirjoita vastaus

2. Mitä olette oppinut koronaviruksen johdosta?

Kirjoita vastaus

3. Oletteko huomannut muutoksia asiakkaiden ostokäyttäytymisessä koronaviruksen aikana/jälkeen?

Kirjoita vastaus

4. Onko asiakaskunta muuttunut? Onko enemmän paikallisia tai uusia asiakkaita?

Kirjoita vastaus

5. Vapaa sana asiaan liittyen.

Kirjoita vastaus